

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 101
van **MICHÈLE HOSTEKINT**
datum: 22 november 2018

aan **JO VANDEURZEN**
VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Nacht- en winteropvang - Kinderen en jongeren

In de koude wintermaanden organiseren grootsteden acute winteropvang, samen met het OCMW, het CAW (centrum algemeen welzijnswerk) of andere organisaties. Of ze breiden de bestaande nachtopvang uit met extra bedden of er komt een apart extra aanbod. Evenwel stellen we vast dat de spreiding van winteropvangcentra over Vlaanderen (nog te) beperkt is en voornamelijk geconcentreerd is in de centrumsteden. Hierdoor blijven een aantal gebieden buiten beeld en ontbreken personen die gebruikmaken van andere laagdrempelige vormen van hulpverlening.

Diverse openbare besturen en welzijnsorganisaties spelen eveneens een belangrijke rol in het recht op wonen van gezinnen en kinderen en in hun bescherming tegen dak- en thuisloosheid. In principe kunnen ze alles doen wat niet verboden is en wat het 'gemeentelijk belang' dient. Ze kunnen nacht-, winter- of noodopvang organiseren en een sociaal lokaal woonbeleid uittekenen. Lokale besturen zijn verantwoordelijk voor de winteropvang. Al dan niet samen met het OCMW, de provincie, het CAW of andere organisaties bieden gemeentebesturen doorgangswoningen en winter- en nachtopvang aan.

Ook de CAW's zorgen voor een divers residentieel en mobiel hulpverleningsaanbod voor dak- en thuislozen en bieden diverse vormen van hulp- en dienstverlening aan aan dak- en thuislozen. In samenwerking met de lokale besturen staan zij onder meer in voor een laagdrempelig onthaal via inloopcentra, crisis- en nachtopvang. Ze bieden diverse vormen van begeleid (zelfstandig) wonen aan, en bieden thuislozen onderdak en begeleiding in residentiële opvangcentra.

Kinderen en jongeren bevinden zich in een afhankelijke positie ten aanzien van hun ouders. Voorzieningen voor nacht- en winteropvang zijn evenwel allerm minst geschikt voor kinderen. Ze zijn ook niet voor kinderen bedoeld. Ze bieden alleen bad, bed en brood aan. Ook de openingstijden zijn niet afgestemd op een kinderleven. Ouders, kinderen en jongeren leven er samen met dak- en thuisloze mensen met verschillende problemen.

Toch zetten sommige nacht- of winteropvangvoorzieningen in hoogste nood hun deuren open voor kinderen en proberen ze ook tegemoet te komen aan de noden van die kinderen. Dat doen ze bijvoorbeeld met extra speelmogelijkheden en activiteiten, en openingstijden die meer overeenstemmen met het dagritme van kinderen. Ouders en kinderen zijn dankbaar voor de opvang, zeker als de begeleiding vriendelijk en de straat het alternatief is. Evenwel is dat niet overal de regel, maar veeleer de uitzondering.

Het Kinderrechtencommissariaat (KRC) stelt in zijn advies '(N)Ergens Kind aan Huis' dat de nacht- en winteropvang worstelt met een veranderende realiteit: "De dak- en thuislozenpopulatie verjongt. Alarmsignalen van voorzieningen klagen het gebrek aan opvangplaatsen aan. Ze vragen extra opvang- en woonmogelijkheden voor ouders en kinderen in de winteropvang nadat die zijn deuren sluit." Tevens stelt het KRC vast dat het aantal dakloze gezinnen met kinderen toeneemt en steeds meer kinderen en jongeren met hun ouders in de winteropvang terechtkomen.

Er wordt dan ook gepleit voor een woongerichte aanpak in plaats van de opvanggerichte aanpak voor dak- en thuisloosheid. Dit betekent een alternatieve nacht- en winteropvang voor gezinnen met kinderen die de privacy van deze gezinnen respecteert en waarvan de openingstijden afgestemd zijn op het dagritme van schoolgaande kinderen.

1. Kan de minister een overzicht geven van het aantal beschikbare opvangplaatsen in de nacht- en winteropvang, waar gezinnen met kinderen en jongeren terechtkunnen? Graag een uitsplitsing per provincie.
2. Wie biedt deze winter- en nachtopvang, specifiek voor kinderen en jongeren, aan?
3. Kan de minister een overzicht geven van het aantal residenten in de crisisopvang in de leeftijdscategorieën 0-3 jaar, 4-12 jaar en 13-18 jaar?
4. In welke steunmaatregelen voorziet de minister vandaag voor de nacht- en winteropvang van kinderen en jongeren?
5. Zal het Globaal Plan Dak- en Thuisloosheid dat in de steigers staat, rekening houden met de specifieke noden van kinderen en jongeren in de crisisopvang?

ANTWOORD

op vraag nr. 101 van 22 november 2018

van **MICHÈLE HOSTEKINT**

1. De organisatie van de nacht- en winteropvang is geen decretale opdracht van de Centra voor Algemeen Welzijnswerk (CAW). De opdracht die zij decretaal hebben ten aanzien van dak- en thuislozen reikt veel verder dan enkel de bed-bad-broodfunctie, zoals binnen de nacht- en winteropvang voorzien wordt. Toch is het zo dat een aantal CAW ook nacht- en winteropvang aanbieden. Dit gebeurt in samenwerking met de lokale besturen en eventuele andere partners. De CAW dienen hierover niet aan mijn administratie te rapporteren.

Op basis van de aangeleverde meerjarenbeleidsplannen kunnen we een niet-exhaustief overzicht geven van de nacht- en winteropvang georganiseerd door de CAW. We benadrukken dat dit overzicht een momentopname is (01/01/2018). Bovendien zijn de CAW, zoals eerder vermeld, niet verplicht hierover te rapporteren. Sommige CAW geven bijvoorbeeld geen concrete cijfers weer. Onderstaande tabel is dan ook eerder richtinggevend.

CAW	Naam	Capaciteit nachtopvang	Uitbreiding winteropvang	TOTAAL
CAW Antwerpen	De Biekorf	50	10	60
CAW Antwerpen	Victor 4	55	17	72
CAW Antwerpen	Victor 5	90	-	90
CAW Boom-Mechelen-Lier		-	9	9
CAW Limburg		?	?	?
CAW Oost-Vlaanderen	Nachtopvang Gent	26	-	26
CAW Oost-Vlaanderen	Nachtopvang Plus Gent	14	-	14
CAW Oost-Vlaanderen	Nachtopvang Aalst	10	-	10
CAW Oost-Vlaanderen	Nachtopvang Denderleeuw	1	-	1
CAW Zuid-West-Vlaanderen	Nachtopvang Kortrijk	15	5	20
CAW Noord-West-Vlaanderen	Nachtopvang Brugge	?	?	?
CAW Halle-Vilvoorde	Winteropvang Vilvoorde	-	4	4
CAW Oost-Brabant	Winteropvang Leuven	-	?	?
CAW Brussel	Winteropvang Brussel (consortium)	-	300	300

2. De nacht- en winteropvang richt zich op dak- en thuislozen in het algemeen. Binnen de CAW wordt er geen nacht- of winteropvang specifiek voor kinderen en jongeren georganiseerd. Of gezinnen met kinderen er kunnen verblijven, is vaak afhankelijk van de infrastructuur (de mogelijkheid tot een aparte kamer en dergelijke meer).
3. Nacht- en winteropvang die een zuivere bed-bad-brood-functie heeft, mag niet verward worden met crisisopvang, waar ook een begeleidingscomponent aan vasthangt.
Wat de nacht- en winteropvang, georganiseerd door de CAW in een overeenkomst met de lokale besturen betreft, zijn er geen cijfers over het aantal minderjarige residenten beschikbaar. Zoals eerder vermeld, valt de organisatie van de nacht- en winteropvang niet onder de decretale opdrachten van een CAW.
4. De organisatie van de nacht- en winteropvang valt niet onder de bevoegdheid van de minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, maar is een verantwoordelijkheid van de lokale besturen.

Op het moment dat een minderjarige dakloos (dreigt te worden) kan men spreken van crisis en kan er opvang gezocht worden. Natuurlijk is dit opvang voor enkel de minderjarige.

- De voorkeur gaat uit naar opvang in de context
- Als dat niet kan, geschikte gezamenlijke opvang met de ouders
- Als dat niet kan, eventueel crisisverblijf/crisispleegzorg.

Crisishulp is zeker niet de eerste of belangrijkste mogelijke oplossing voor dakloosheid bij jonge gezinnen. Niettemin kan het voor sommige situaties een oplossing bieden.

Bv. een minderjarige die is achtergelaten door de ouders

5. Een belangrijke poot binnen het globaal plan dak- en thuisloosheid is het installeren van de verschillende bovenlokale netwerken dak- en thuisloosheid. Deze netwerken dienen een lokaal actieplan dak- en thuisloosheid op te maken, waarin concrete acties rond dak- en thuisloosheid in hun regio geïmplementeerd en bijgestuurd worden. Afhankelijk van de lokale noden kunnen hier acties rond kinderen en jongeren in de nacht- en winteropvang uit voort komen.